

Tilaisuuden tavoitteita

- Esitellä IMPERIAa ja sen ensimmäisiä tuloksia
- Keskustella ja kerätä osallistujien näkemyksiä hyvistä käytännöistä YVA -hankkeissa ja vaikutusten merkittävyyden arvioinnin menetelmistä
- Tunnistaa aihepiirejä ja asioita, joihin IMPERIAssa tulisi erityisesti paneutua

IMPERIA-partnerit

– SYKE:

- Mika Marttunen
- Sanna Vienonen (siht.)
- Jyri Mustajoki
- Jorma Jantunen
- Heli Saarikoski
- Virpi Lehtoranta
- Marjut Partanen-Hertell
- Ulla Haapanen
- Satu Turtiainen

– Oulun yliopisto, Thule Instituutti:

- Timo P. Karjalainen
- Jenni Neste

– Jyväskylän yliopisto:

- Elisa Vallius
- Markku Kuitunen
- Satu Paukku

– Ramboll Finland Oy:

- Joonas Hokkanen
- Anne Vehmas

– SITO:

- Sakari Grönlund
- Raisa Valli
- Sanna Luodemäki

Monitavoitearvioinnin käytännöt ja työkalut ympäristövaikutusten arvioinnin laadun ja vaikuttavuuden parantamisessa

Improving environmental assessment by adopting good practices and tools of multi-criteria decision analysis

Mika Marttunen ja IMPERIA-tiimi

12.3.2013 SYKE

Hyvät käytännöt YVA:ssa ja SOVA:ssa -seminaari, SYKE

IMPERIAN:n PÄÄMÄÄRÄNÄ on

parantaa YVA- ja SOVA-menetelmien laatua ja vaikuttavuutta
sekä
lisätä kansalaisten, hankevastaavien ja viranomaisten tyytyväisyyttä
arviointimenettelyihin

TAVOITTEENA on

- Edistää keskustelua ympäristövaikutusten arvioinnin kehittämisestä
- Koota hyviä käytäntöjä, kehittää uusia lähestymistapoja ja työkaluja
  - Tuottaa koulutusmateriaalia ja koulutusta alan toimijoille

IMPERIA toteutuksesta

- Käytännönläheisyys
- Yhteistyöhaluisuus ja
– hakuisuus
- Ketteryys
- D&D ("demonstration ja dissemination")
- Yhdessä oppiminen

MONITAVOITEARVIOINTIA YVA- ja SOVA-HANKKEISIIN

PERIAATTEITA JA KÄYTÄNTÖJÄ

- Moniarvoisuus
- Tavoitelähtöisyys
- Järjestelmällisyys
- Johdonmukaisuus
- Kokonaisvaltaisuus
- Oppimisenäkökulma

TYÖKALUJA

- Tavoitehierarkiat
- Vaikutustaulukot
- Strategiataulut
- Vaikutuskaaviot
- Arvopuuanalyysi
  - Päättöpuut

MITEN TUKEE YVAa & SOVAa?

Vaikutusten tunnistaminen

Vaikutusten merkittävyyden
arviointi

Vaihtoehtojen vertailu

Suosituksset: Vaihtoehtojen
paremmuus eri näkökulmista

Sidosryhmien osallistuminen ja
näkemysten
huomioinnottaminen

IMPERIAN TOTEUTUKSEN VAIHEITA

AINEISTON KOKOAMINEN JA ANALYSOINTI

Oppaat ja ohjeistot

YVA- ja SOVA-tutkimukset

YVA- ja SOVA-hankkeet

Monitavoite-arviointi-hankkeet

Arviointityökalut ja YVA-kyselytutkimukset

Kansainvälinen kirjallisuus

IDEOINTI & JALOSTAMINEN

Ryhmä-työskentely

Työpajat

Hankeseminaarit

Asiantuntijahaastattelut

Kyselyt

Ohjausryhmä

PILOTIT JA NIIDEN EVALUOINTI

Pilotti I:
Tuulivoima-YVA

Pilotti II:
Tulvariskien hallinta-SOVA

Pilotti III:
YVA (päätetään vuoden 2013 aikana)

TUOTOKSIA

Hyvät käytännöt opas

Käytännön esimerkkejä

Monitavoite-arvioinnin soveltamisohje

Työkalu vaikutusten merkittävyyden arviointiin

Internet-kyselypohja

Koulutusmateriaali

1.8.2012

31.12.2015

TAPAUSTARKASTELOT JA NIIDEN AIHEPIIREJÄ

	AIHEPIIRI	PILOTTI 1: Tuulivoima (Piiparinmäki)	PILOTTI 2: Tulvariskien hallinnan suunnittelu	PILOTTI 3: Päätetään 2013	MUUT TESTI- KOHTEET
		YVA	SOVA	YVA	YVA/SOVA
OHJELMA- VAIHE	Sidosryhmäanalyysi	X		X	
	Vuorovaikutteinen/ yhteistoiminnallinen näkökulma (arviointiryhmä)	X	X	X	
	Vaikutusten merkittävyyden alustava arviointi	X		X	
ARVIOINTI -VAIHE	Internet-osallistuminen	X	X	X	
	Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi MCDA-työkalulla	X		X	
	MCDA :n ja CBA :n yhteiskäyttö		?	?	Tampereen tiehanke (jälkiarvio)
	Yhteisvaikutukset			?	?

HYVÄT KÄYTÄNNÖT ”OPAS”

- Mistä aihepiireistä laaditaan kuvaus?
- Mitä oppaassa esitetään?
  - Tehtävän tavoite
  - Nykyiset ongelmat
  - Kehittämisehdotus
  - ”Rautalankamallikaavio”
  - Hyödyntämiskelpoiset työkalut
  - Käytännön esimerkkejä

TÄHÄNASTISIA TULOKSIA

- Aikaisemmat kokemukset ja kirjallisuus
  - Haastattelut ja YVA-esimerkkihankkeiden analysointi
  - Kirjallisuuskatsaukset
    - MCDA&YVA, MCDA-ohjelmistot, vaikutusten merkittävyyden arviointi
- Työkalujen kehittäminen
  - HARAVA-hankkeessa pilottina
  - Aihio MCDA-työkalusta
- Pilottihankkeet
  - Piiparinmäen-Lammaslamminkankaan YVO:n tukeminen
    - Hankevastaava: Metsähallitus
    - YVA-konsultti: Pöyry

ONNISTUMISIA JA HAASTEITA

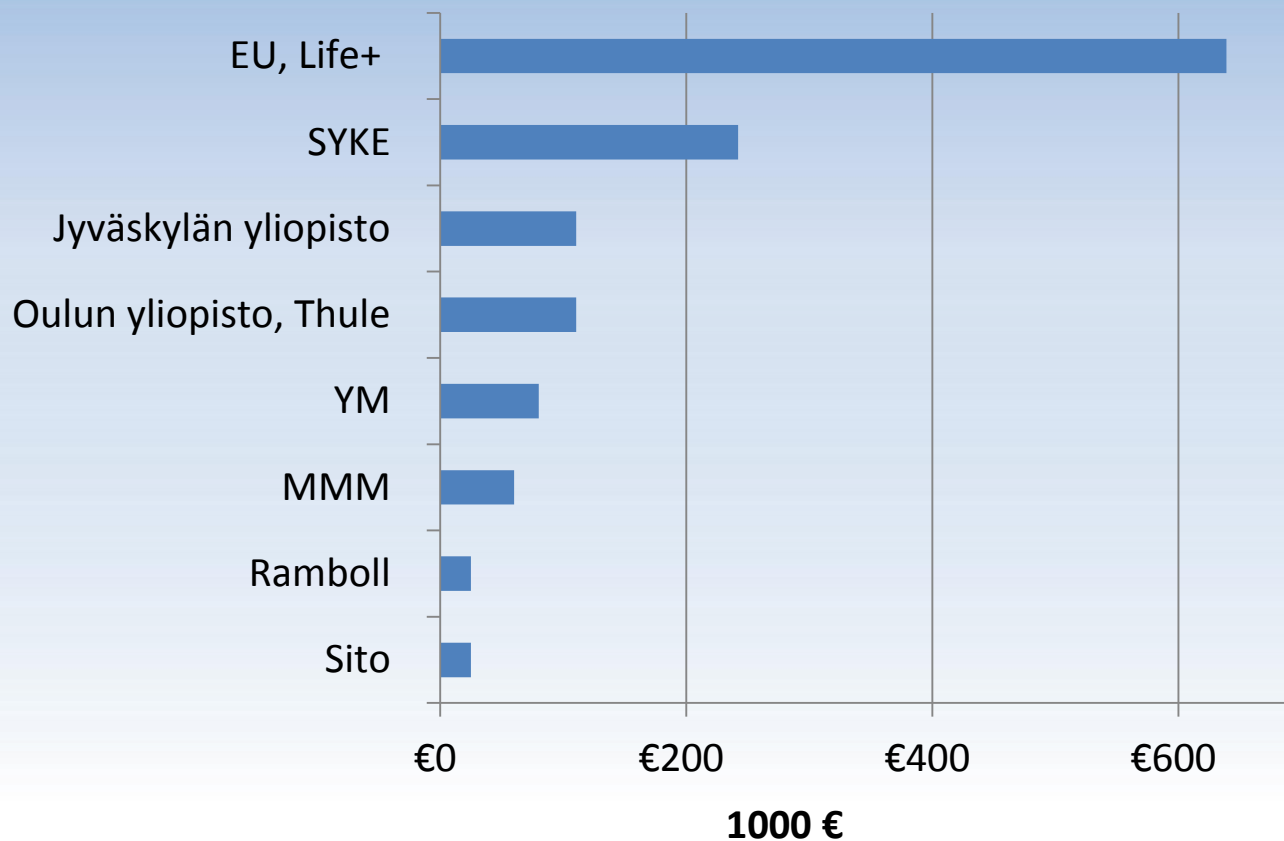
- Vahva tuki ja motivaatio YVA-kentältä
- Hanke käynnistynyt rivakasti laajalla rintamalla
- Erilaisten hanketyyppien ominaispiirteet
- YVA-osapuolten erilaiset tarpeet ja tavoitteet
- Aikaisempien tulosten ja kokemusten tehokas hyödyntäminen
- Piloteissa yhteistyö: hankevastaava, YVA-konsultti ja IMPERIA

YHTEISTYÖSSÄ ETEENPÄIN

- TIMEPROOF EIA/Barents EIA (2013-2014)
  - Testing improvement processes of Finnish environmental impact assessments and the modes for application in arctic regions of Finland and Russia
  - Arktinen keskus
- SAM: Sustainable Acceptable Mining –hanke (2013-2015)
  - VTT, GTK, SYKE, HY
- Työryhmiä
  - Ympäristöministeriön työryhmä yhteisviranomastoiminnan yhtenäistämiseksi ja kehittämiseksi (6.10.2012-31.12.2013)
  - Suomi kestävän kaivannaisteollisuuden edelläkävijäksi
    - toimintaohjelman valmistelu (lokakuu 2012-29.4.2013)
- Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn opas kaivoshankkeisiin (TEM, 1.3.2013-31.10.2014)

HANKKEEN KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

- Toteutusajankohta: 1.8.2012 - 31.12.2015
- Kokonaiskustannukset 1,292 milj. €
- Rahoitus:

KIITOS!

Imperia.jyu.fi